

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพของผู้บริหารและครู
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งครอบคลุมด้าน
การบริหาร การดำเนินงาน เทคนิคที่ใช้ การเสนอผลงาน การส่งเสริม สภาพปัญหา และความ
พึงพอใจต่อการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ตามขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างประชากร
2. สร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

การสุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ ที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ

1.2 ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ

2. ตัวอย่างประชากร การเลือกตัวอย่างประชากรนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดย
แบ่งเป็นพวกหรือชั้น (stratified random sampling) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรายชื่อจังหวัดที่มีโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ มีจำนวน 49 จังหวัด
ในเขตการศึกษา 11 เขต (เขตการศึกษา 8 ไม่มีจังหวัดใดที่มีโรงเรียนใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ)

2.2 สุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดที่ได้จากการสำรวจในข้อ 2.1 โดยวิธีการ
 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วนร้อยละ 25 ของจำนวนทั้งหมด
 49 จังหวัด ได้จำนวน 12 จังหวัด (ประกอบ กรรณสูต 2525: 10) โดยในแต่ละเขตการศึกษา
 สุ่มตัวอย่างมาเขตละ 1 จังหวัด ยกเว้น เขตการศึกษา 5 สุ่มตัวอย่างมา 2 จังหวัด เพราะใน
 เขตการศึกษา 8 ไม่มีจังหวัดที่ใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จังหวัดที่มีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 ที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ และจังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	จังหวัด	ตัวอย่างประชากร
1	นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี	นครปฐม
2	นราธิวาส สตูล	นราธิวาส
3	พัทลุง นครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช
4	ภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา	พังงา
5	ราชบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์	เพชรบุรี ราชบุรี
6	ลพบุรี อโยธยา อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยธานี สระบุรี	ลพบุรี
7	พิษณุโลก นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ พิจิตร สุโขทัย ตาก	สุโขทัย
8	-	-
9	อุดรธานี เลย สกลนคร ขอนแก่น หนองคาย	สกลนคร
10	ร้อยเอ็ด นครพนม กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ยโสธร	มหาสารคาม
11	สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา	บุรีรัมย์
12	ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ชลบุรี จันทบุรี ระยอง ตราด	จันทบุรี
รวม	49	12

2.3 สํารวจรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ ที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพในจังหวัดที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างในข้อ 2.2
ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 328 โรงเรียน แล้วสุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
ตามสัดส่วนร้อยละ 25 ได้จำนวน 82 โรงเรียน (ดูในภาคผนวก)

2.4 ใช้ผู้บริหารและครูที่เข้ากลุ่มควบคุมคุณภาพจากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้เป็น
ตัวอย่างประชากร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และครู
ร้อยละ 30 ของจำนวนครูทั้งหมด 1,018 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมดเป็นผู้บริหาร 82 คน
ครู 305 คน ดังรายละเอียดตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวนผู้บริหารและครูที่เป็นตัวอย่าง
ประชากร จำแนกตาม เขตการศึกษา

เขตการศึกษา	จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ที่กำลังใช้กลุ่ม ควบคุมคุณภาพ	จำนวนโรงเรียน ที่สุ่มตัวอย่างได้	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวนครู ทั้งหมด	จำนวนครู ที่เป็นตัวอย่าง ประชากร
1	นครปฐม	11	3	3	30	9
2	นครราชสีมา	44	11	11	124	37
3	นครศรีธรรมราช	16	4	4	50	15
4	พังงา	24	6	6	72	22
5	เพชรบุรี	118	29	29	233	69
	ราชบุรี	11	3	3	41	12
6	ลพบุรี	21	5	5	62	19
7	สุโขทัย	54	12	12	205	61
8	-	-	-	-	-	-
9	สกลนคร	14	4	4	94	28
10	มหาสารคาม	1	1	1	36	11
11	บุรีรัมย์	3	1	1	15	5
12	จันทบุรี	11	3	3	56	17
รวม		328	82	82	1,018	305

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครู
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายละเอียดและขั้นตอนการสร้างดังนี้

ก. ลำดับการสร้าง เครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง เครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วรวบรวม
รายละเอียดจัดทำทမ်း และประเด็นสำคัญที่จะกำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราวขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ
พิจารณาปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามในข้อ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาปรับปรุง
แก้ไขในด้านความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ภาษา และให้ความคิดเห็น
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่กำลังใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 13 คน
แล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ข. ประเภทของ เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครู
จำนวน 2 ฉบับ มีลักษณะดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพ สำหรับผู้บริหาร
โรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้บริหาร คือ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ และแบบเติมคำ มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพ มีลักษณะ
เป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด ศึกษาในด้าน

การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพ/

ผู้บริหาร จำนวน	11 ข้อ
การจัดตั้งกลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวน	6 ข้อ
การส่งเสริมกลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวน	7 ข้อ
รวม	24 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความคิดเห็นโดยทั่วไป

ในการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพมีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ เต็มคำ และปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพ/

ผู้บริหาร จำนวน	3 ข้อ
ปัญหาเกี่ยวกับครู จำนวน	4 ข้อ
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน จำนวน	4 ข้อ
ความคิดเห็นโดยทั่วไปในการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวน	1 ข้อ
รวม	12 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ มีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) จำนวน 8 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ สำหรับครู แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับครู คือ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ และแบบ เต็มคำ มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ และแบบปลายเปิด ศึกษาในด้าน

การดำเนินงานของกลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวน	8 ข้อ
การใช้เทคนิคกลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวน	3 ข้อ
การเสนอผลงานกลุ่มควบคุมคุณภาพ จำนวน	4 ข้อ
รวม	15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความคิดเห็นโดยทั่วไป
ในการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกรับตอบ เติมคำ และปลายเปิด แบ่งออกเป็น 5
ด้านคือ

ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร จำนวน	3 ข้อ
ปัญหาเกี่ยวกับครู (ผู้ปฏิบัติ) จำนวน	3 ข้อ
ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการใช้ จำนวน	3 ข้อ
ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่อง	
อำนวยความสะดวก จำนวน	2 ข้อ
ความคิดเห็นโดยทั่วไปในการใช้กลุ่มควบคุม	
คุณภาพ จำนวน	1 ข้อ
รวม	12 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ มี
ลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) จำนวน 8 ข้อ
การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ เป็นลำดับขั้นดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการ
ประถมศึกษาจังหวัด ในจังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล แล้วผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดจะแจ้งขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการการ
ประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นลำดับต่อไป
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด
ไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร
3. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม
และรับคืนทางไปรษณีย์ ใช้เวลาในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน
2532 ถึงวันที่ 16 มกราคม 2533 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดฉบับผู้บริหารส่ง 82 ฉบับ
ได้รับคืน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.80 ฉบับครูส่ง 305 ฉบับ ได้รับคืน 266 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหารและครูมาวิเคราะห์และเสนอข้อมูลต่าง ๆ

ดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูล
ในรูปตารางประกอบความเรียง

2. สภาพการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน และสภาพการใช้กลุ่ม
ควบคุมคุณภาพของครู วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ปัญหาในด้านการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพของผู้บริหาร และปัญหาด้านการใช้กลุ่ม
ควบคุมคุณภาพของครู วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
ปัญหาด้านอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมวิเคราะห์โดยการจัดเป็นหมวดหมู่ และเสนอข้อมูลในรูปของ
ความเรียง

4. ความคิดเห็นโดยทั่วไปในการบริหารกลุ่มควบคุมคุณภาพของผู้บริหาร และความ
คิดเห็นโดยทั่วไปในการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพของครู วิเคราะห์โดยการจัด เป็นหมวดหมู่ และเสนอข้อมูล
ในรูปของความเรียง

5. ความพึงพอใจต่อการใช้กลุ่มควบคุมคุณภาพ มีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ยของค่าตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนดค่าคะแนน
ออกเป็น 5 ระดับคือ

พึงพอใจมากที่สุด	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1	คะแนน

นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิม เลขคณิต
$\sum X$	แทนค่าผลรวมของค่าตอบทั้งหมด
N	แทนจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
X	แทนคะแนนคือ 5, 4, 3, 2, 1

เมื่อได้คะแนนแล้ว ผู้วิจัยได้นำคะแนนดังกล่าวมาคิดน้ำหนักเฉลี่ยคะแนน และ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้คือ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 ขึ้นไป	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า	1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

5.2 หาส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ x	แทน คะแนนที่กำหนดไว้
N	แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
f	แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

(ประกอบ กรรณสูต 2528 : 69)